

**Gemeente
Haarlem**

Bouwhistorische verkenning

Planetenlaan 5 Haarlem

15 juli 2019

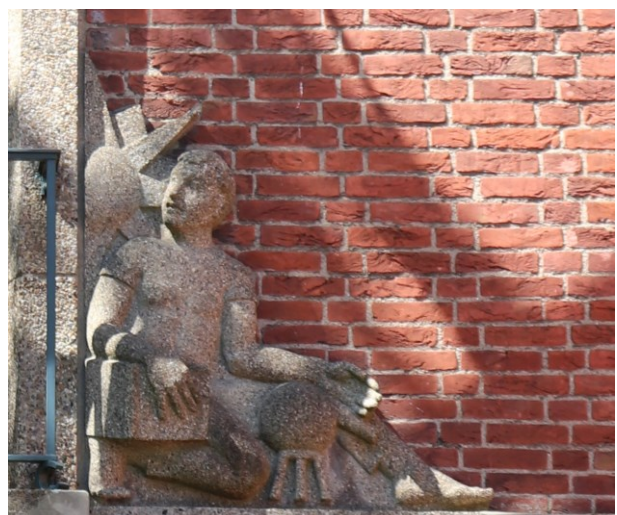
Team Erfgoed

Afdeling Omgevingsbeleid

Inhoudsopgave

1.	Historische gegevens	5
2.	Situering en opbouw	8
3.	Exterieur	9
4.	Interieur	11
4.1	Verkeersruimten	11
4.2	Lokalen en nevenruimten	14
4.3	Voormalige gymzalen	15
4.4	Verwarming kelder	16
5.	Waardering	17

1. Historische gegevens

Het voormalig Marnix van Sint Aldegonde Lyceum bevindt zich aan de noordzijde van de Planetenlaan. De Planetenlaan vormde met de Orionweg tot kort na de Tweede Wereldoorlog de noordelijke grens van de Planetenbuurt die in de jaren dertig van de twintigste eeuw is gebouwd. Het gebied daar achter, tussen de Delft en de Jan Gijzenvaart was nog grotendeels landelijk verkaveld, op enkele sportvelden na bij de Jan Gijzenkade.

Een kaart uit 1942 laat zien dat kort voor of in de oorlog is begonnen in het gebied, dat thans bekend is onder de naam Sinnevelt, in te richten met straten, waarvan er al enkele lijken te zijn aangelegd.

Detail van een kaart uit 1930 (L) en 1942 (R) van bureau openbare werken van de Gemeente Haarlem; noord is boven. (Herkomst: NHA)

Opvallend aan de noordzijde van de Planetenlaan is de afwezigheid van woningen. Deze kant van de straat wordt gedomineerd door vier scholen, sportvelden en het zwembad 'de Planeet'. Hiervan vormen de drie scholen tussen de Helene Swarthstraat en de Meester Jan Gerritszlaan een rij. De middelste school voor basisonderwijs, de zonnewijzer, dateert van kort voor de oorlog. Het voormalig Marnix lyceum en de Sint Luciaschool zijn hierna gebouwd (resp. 1951 en 1956-58). De situering van deze scholen op de grens van de Planetenbuurt en Sinnevelt sluit aan bij het modernistische, naoorlogse gedachtegoed dat woonwijken meer zelfstandig zouden moeten zijn. Eigen onderwijsvoorzieningen maken daar deel van uit en in dit geval is er sprake van zowel de aanwezigheid van basis- als middelbaar onderwijs.

Het schoolgebouw aan de Planetenlaan is in de periode 1951-1954 tot stand gekomen naar ontwerp van de architecten H.W. van Kempen en W. Groenewegen.

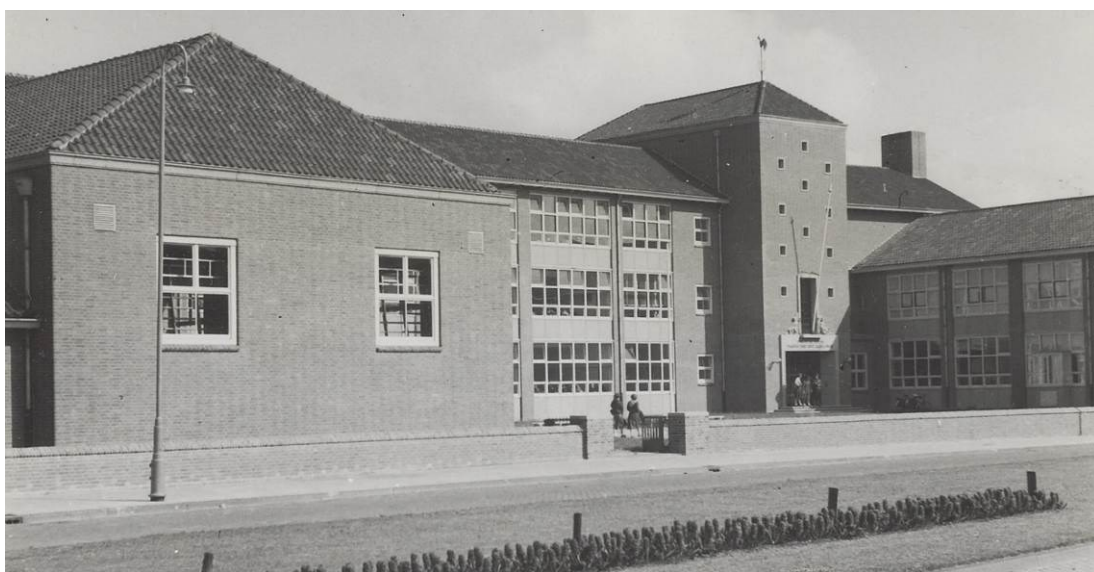
Henk van Kempen werd in 1899 geboren. Hij volgde de Middelbare School Bouwkunde, Versierde kunsten en Kunstambachten voor Kunstnijverheid in Haarlem. Daarna vertrok hij na de Eerste Wereldoorlog naar het verwoeste Noord-Frankrijk om ervaring op te doen. Als assistent van een Parijse architect werkte hij mee aan de wederopbouw van Rheims en de herbouw van de Kathedraal van Senlis. In 1925 keerde hij terug naar Nederland en vestigde zich als zelfstandig architect in zijn geboortedorp Bloemendaal. Zijn eerste opdracht was een villa in Aerdenhout, die in 1927 lovend in de vakpers werd besproken. Het leverde hem veel opdrachten voor villa's en landhuizen op.

In de loop van tijd heeft hij in verschillende architectuurstijlen ontworpen. Aanvankelijk waren zijn ontwerpen sterk op het werk van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright geïnspireerd. Zo ook het in 1929 gebouwde jeugdhuis (nu Bloemendaalse dorps huis) met bijbehorende dienstwoning aan de Donkerelaan, dat geïnspireerd was op het Tomekhouse van Wright. In 1931 ontwierp Van Kempen de Openbare Lagere School aan de Juliana van Stolberglaan 25 in Aerdenhout. Het betreft hier een expressionistische schoolgebouw op een kruisvormige plattegrond in de vorm van een vlinder. Dit type was aan het eind van de 19de eeuw in de Engelse landhuisbouw ontstaan en verspreidde zich via de literatuur over het vasteland. In 1936 ontwierp hij het politiebureau van Bloemendaal in zakelijk-expressionistische stijl met gebruik van gele baksteen en stalen ramen. Het maakte deel uit van een groot ontwerp voor een nieuw gemeentehuis. In 1936-1939 restaureerde Van Kempen de uit 1635 daterende Hervormde kerk van Bloemendaal.

Na de Tweede Wereldoorlog ontwierp Van Kempen ook kerken en scholen, zoals de Hervormde Sionskerk aan de Eksterlaan in Haarlem met opvallend 'westwerk' in 1952 en in 1954 de Vijverwegkerk, die pas in 1958-60 werd gerealiseerd. Henk van Kempen is ook verantwoordelijk voor een verbouwing van het Eerste Christelijke Lyceum in Haarlem uit 1924-25, waaraan hij een vleugel met vijf lokalen toevoegde. In de nieuwe vleugel kwamen glas-in-lood ramen, die door Van Kempen zijn ontworpen.

Van Kempen ontwierp niet alleen de gebouwen, maar evenals andere bekende architecten uit de eerste helft van de 20e eeuw zoals De Bazel en Berlage, ook de betimmeringen, lampen, decoraties, kleurstellingen en glas-in-loodramen. Van Kempen zag zijn gebouwen als een gesamtkunstwerk.

Henk van Kempen overleed in Bloemendaal in 1984 op 85-jarige leeftijd.¹

Foto uit 1955 van het net opgeleverde Lyceum. (Herkomst: NHA)

Het gebouw is uitgevoerd in een voor de wederopbouw periode kenmerkende sobere traditionalistische stijl. Door het gebruik van beton en staal is sprake van zogenaamde 'shakehands' architectuur. Typologisch betreft gebouw nog een traditionele 'gangenschool'. Daarbinnen hebben nieuwe ideeën over onderwijs en schoolbouw een plaats gekregen. Zo is gebruik gemaakt van meerdere vleugels met elk een eigen programma, zoals een vleugel voor natuurwetenschappelijk onderwijs en voor sport en een ruime aula voor gemeenschappelijke

¹ De biografie is overgenomen uit het door drs. B. Olde Meierink (bureau BBA) uitgevoerde architectuur- en bouwhistorisch onderzoek naar de Vijverkerk in Bloemendaal, april-mei 2014.

evenementen. Verder is rekening gehouden met lichttoetreding van meerdere zijden en oriëntatie van de meeste lokalen op een tuin.

Helaas zijn in het bouwarchief van de Gemeente Haarlem enkel de constructietekeningen overgeleverd. Hieruit kan echter worden afgeleid dat de school in zijn huidige vorm in één keer is ontworpen.² Wijzigingen en aanvullingen hierop zijn in 1952, 1953 en 1954 ingediend voor respectievelijk de stookkelder, de tekenzaal, de oostvleugel met natuur- en scheikunde lokalen en het tweede gymnastieklokaal dat ook als aula is bedacht.

De constructie van het gebouw bestaat uit baksteen gevels waarin betonbalken zijn opgelegd. Kolommen van beton zijn slechts in de centrale traphal en de daaraan grenzende noordwestgevel gebruikt. Voor de vloeren was in eerste instantie ook beton gedacht. Tijdens het ontwerpproces zijn deze vrijwel overal gewijzigd in vloeren van holle bouwstenen (systeem NeHoBo). Het gebruik van dergelijke prefab elementen maakte in deze periode steeds meer opgang.

Voor de daken is gebruik gemaakt van houten vakwerkspanten en spanten met een hangwerk. Enkel voor de tweede gymzaal zijn ijzeren vakwerkspanten gebruikt.

In 1969 wordt door architect Van Kempen enkele kleine wijziging aangebracht in de indeling van de oostvleugel.

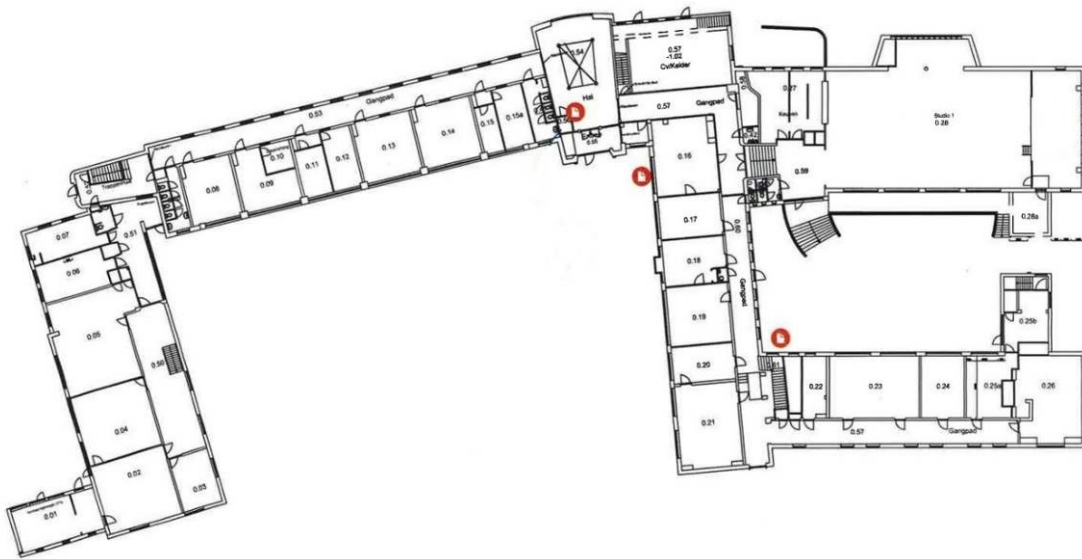
In 1977 wordt de kantine verplaatst naar de tweede gymzaal/aula, waar een doucheruimte wordt omgebouwd tot keuken. Op de plaats van de oude aula, achter de conciërge, komt de bibliotheek. Verantwoordelijk voor het ontwerp is bouwkundig adviesburo Calcu.

In 1983 is architect Van Kempen weer betrokken bij het samenvoegen van twee lokalen op de tweede verdieping van de westvleugel. Ook in 1998 worden enkele wanden verwijderd, ditmaal onder toezicht van Thunnissen Onderhoud BV. Zij zijn een jaar later ook verantwoordelijk voor het maken van drie lokalen en een gang met tussenverdieping in het eerste gymnastieklokaal (aan de westzijde).

² *Tekeningen kappenplan 1951.*

2. Situering en opbouw

Het voormalig Marnix van Sint Aldegonde Lyceum bevindt zich aan de noordzijde van de Planetenlaan, in het bouwblok tussen de Helene Swarthstraat, de Queridostraat en de Karel Doormanlaan. Het gebouw bestaat uit een samenspel van verschillende vleugels waarmee twee ongelijke vierkanten open ruimten worden omsloten. De grootste, westelijke ruimte is als tuin open naar de Planetenlaan. Door de stedenbouwkundige situatie is de plattegrond trapeziumvormig en verbreed de ruimte zich naar achteren (noord). De kleine open ruimte aan de oostzijde is vrijwel geheel omsloten, op een doorgang aan de oostzijde na. Hierdoor heeft de ruimte meer het karakter van een binnenplaats.

Plattegrond van de begane grond; noord is boven.

De vleugels variëren in hoogte en zijn overwegend voorzien van flauw hellende schilddaken, gedekt met gesmoorde golfpannen. Enkel de drie bouwlagen hoge vleugel langs de noordzijde van de tuin heeft een zadeldak. Het verbindende deel tussen deze vleugel en de éénlaags westvleugel heeft een platdak. De voormalige gymzaal in de westvleugel wordt zodoende met iets meer hoogte geaccentueerd. De noord-zuid georiënteerde middenvleugel en oostvleugel zijn twee bouwlagen hoog. De noordoostvleugel, waarin zich de aula bevindt, is net zo hoog, maar opgebouwd uit een souterrain met zaal erboven.

Drie trappenhuizen, waarvan twee in de noordvleugel, vormen de hoofdonthoofding van de verschillende bouwlagen. De trappenhuizen in de noordvleugel zijn geheel (west) of gedeeltelijk (oost) buiten het bouwvolume van de vleugel geplaatst en vormen daarmee accenten. Dit is met name het geval bij het torenachtige volume van het centrale trappenhuis waarin zich ook de hoofdingang bevindt. Een vierde trap bevindt zich in de uitbouw aan de oostvleugel. Deze was voor de amannensis. De hoofdingang tot het gebouw bevindt zich bij het oostelijke trappenhuis in de noordvleugel.

3. Exterieur

De gevels van het gebouw zijn uitgevoerd in schoon metselwerk met een rode baksteen in Noors verband. Hierin is op een aantal plaatsen door middel van verdiept aangebrachte gele koppen een patroon gemetseld van elkaar kruisende diagonale lijnen. Enkele bij de gevels van de noord- en middenvleugel aan de tuin is sprake van een afwijkende architectuur. De vensterassen zijn hier van elkaar gescheiden door gemetselde muurdammen. De geveldelen hier tussen zijn uitgevoerd met borstweringen van prefab gevelpanelen van gewassen beton. De platen sluiten aan op de verdeling van de ramen in de vensters. Het gebouw heeft hierdoor naar de tuin een meer open karakter dan bij de baksteengevels langs de straten.

In de gevels zijn vensters opgenomen van verschillend formaat en materiaal. Bij de trappenhuisen aan de noordvleugel en op het einde van de gang in de middenvleugel is gebruik gemaakt van prefab kozijnen van gewassen beton. Deze hebben de volle hoogte van het trappenhuis of zijn klein en vierkant en voorzien van stalen ramen.

Detail van het siermetselwerk in de oostelijke gevel van de noordoostvleugel (L) en de betonnen venster en ingangspartij van het westelijk trappenhuis tegen de noordvleugel (R).

De overige vensters hebben houten kozijnen. Bij de lokalen vormen deze een raster van vierkante of rechthoekige openingen die op hun beurt zijn verdeeld in openingen waarin direct glas is aangebracht, openingen met houten kiep ramen en openingen met ijzeren draairamen. Hierdoor ontstaat een gevarieerd ritme van grotere en kleinere glasvlakken.

De vensters ter plaatse van de verkeers- of nevenruimten (kleedkamers, toiletten etc.) zijn opgebouwd uit één of twee openingen boven elkaar. Deze verschillen in hoogte en breedte. In een aantal gevallen is het raam door een roede horizontaal gedeeld. Voor daglicht in de stookkelder is in de noordgevel van de noordvleugel gebruik gemaakt van glazen bouwstenen.

Boven langs de gevels is afwisselend gebruik gemaakt van betonnen gootlijsten en overstekende daken. De verschillende bouwdelen krijgen hierdoor respectievelijk een hoger of meer gedrongen karakter.

Venster in de zuidgevel aan de oostelijke binnenplaats.

Detail van de gevel van de noordvleugel aan de tuin.

4. Interieur

4.1 Verkeersruimten

In het gebouw zijn in de verkeersruimten verschillende vormen van vloerafwerking toegepast. In de gangen en bij de trapbordessen bestaat deze uit een gelige vierkante plavuiz waarin over het midden een groef is getrokken. Hierdoor lijkt het of de tegel uit twee rechthoekige plavuizen is samengesteld. Door de plavuizen om en om met de groef staand of liggend te plaatsen is een levendig ritme gecreëerd. Dit wordt nog afgewisseld bij de trapbordessen door de tegels diagonaal op de muren aan te laten sluiten.

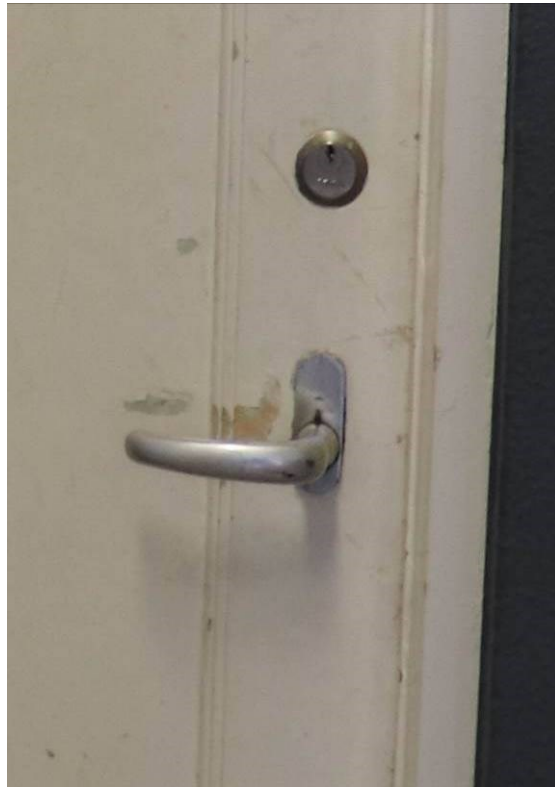
Op de begane grond is bij het hoofdtrappenhuis aan de oostzijde van de noordvleugel en voor de vestibule voor de aula gekozen voor een vloerafwerking die deze plekken onderscheid. Gebruik is gemaakt van smalle zwarte keramische tegels waarmee diagonaal kruisende lijnen zijn gelegd. De lijnen vormen met elkaar vierkanten waarin telkens negen natuurstenen plavuizen zijn gelegd. Dit patroon sluit aan op de bestrating van baksteen en betontegels die voor de binnenplaats en de paden in de tuin is gebruikt en vormt daarmee een overgang van binnen naar buiten.

Een vloer op de begane grond van de middenvleugel, de vloer in het hoofdtrappenhuis en de bestrating op de binnenplaats.

In de gangen en trappenhuisen is onderlangs de muren een roodbruine of zwarte tegelplint aangebracht. Hierboven is een lambrisering gestuct van betonemail. Het muurwerk boven de lambrisering is vlak gestuct. Op enkele plaatsen, waaronder de noordvleugel is op de overgang tussen de lambrisering en de muur erboven nog een geprofileerde houten plank aanwezig. Hierop waren oorspronkelijk haken voor jassen bevestigd.

De tegelplint sluit aan op de hardstenen neuten onder de deurkozijnen. De kozijnen zijn voorzien van een geprofileerde opdeklat. In de openingen zijn eenvoudige paneeldeuren gehangen. De oorspronkelijke exemplaren lijken zich te onderscheiden van de jongere door het ontbreken van een groef in de onderregel en meer profiel op het hout rond het paneel. Oorspronkelijk hang en sluitwerk is op de meeste plaatsen nog aanwezig of hergebruikt. Bij de vensters in de buitengevels is in de gangen voor de vensterbanken een witte keramische tegel gebruikt.

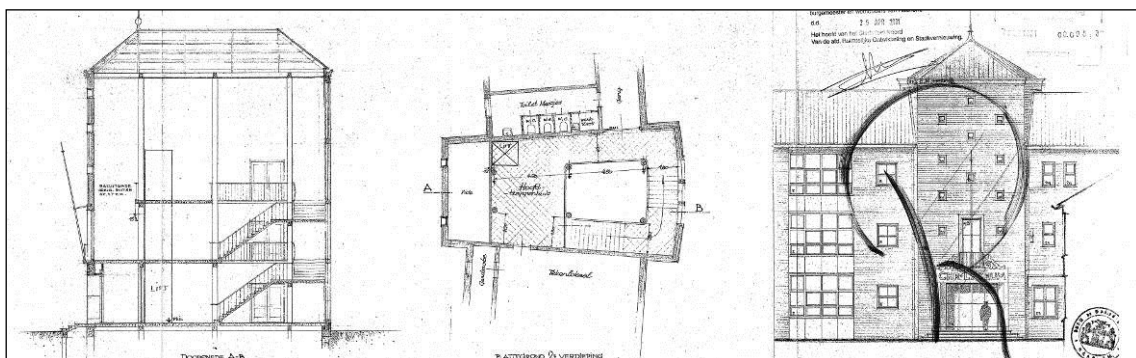

De toegang tot de zolder (nieuwe deur) en wc's (oude deuren) in de gang op de verdieping van de oostvleugel (L) en een oorspronkelijke deurkruk (R).

De drie trappenhuizen in het gebouw hebben elk een eigen karakter. Het hoofdtrappenhuis aan de oostzijde van de noordvleugel is vanwege zijn plaatsing en omvang het centrale punt van het gebouw. Achter de toegang is hierin met een tochtput een ondiepe vestibule gerealiseerd. Vandaar verbreed de ruimte zich naar achter, waar in de achtergevel over de volle hoogte een venster aanwezig is. Vier van de zes betonnen zuilen vormen de draagpunten waar omheen de trappen en bordessen zijn geplaatst. Net als bij de vensters is hier voor de architectuur gebruik gemaakt van een dikke en dunne belijning van zware betonbalken tussen de muren en de zuilen en dunne vloerplaten tussen de zuilen onderling.

De voorste twee zuilen vormden aan de zuidzijde vanaf de eerste verdieping een vide. Deze situatie is in 2001 gewijzigd met het plaatsen van een lift tegen de westmuur. De vide is toen op het niveau van de tweede verdieping dicht gelegd. Op de eerste verdieping is ter plaatse een ruimte afgescheiden.

De trappen hebben natuursteen treden ook de spijlen waarop de leuning rust staan in een natuursteen band. Spijlen en leuning zijn van ijzer. Hoewel de uitvoering sober is, zorgt de ruimtelijke opzet voor een monumentale beleving.

Tekening uit 1952 van het hoofdtrappenhuis met daarin aangegeven de lift uit 2001.

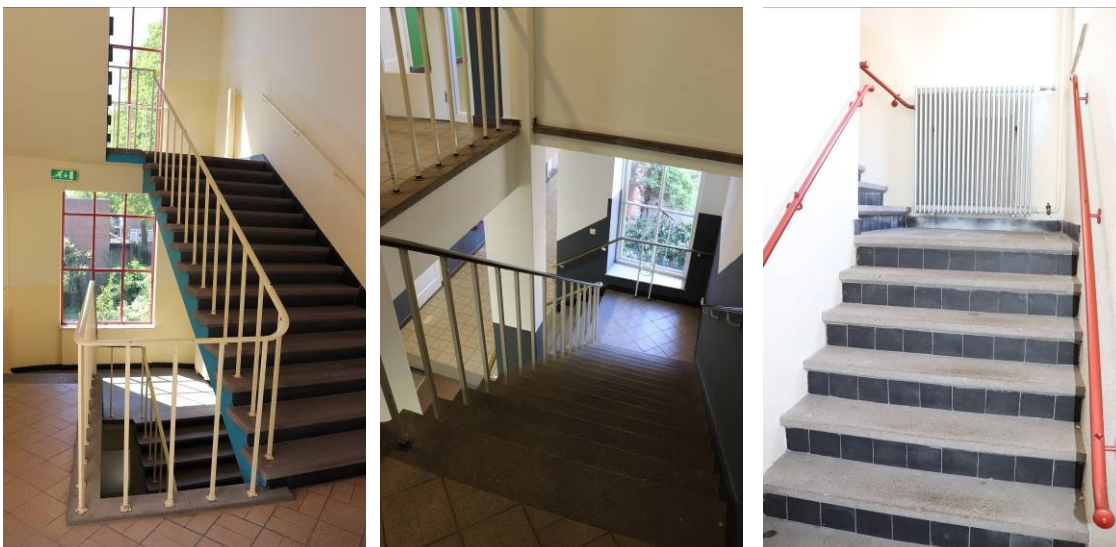

Het hoofdtrappenhuis op de begane grond (L) gezien naar achter, op de eerste verdieping (M) en op de tweede verdieping (R) gezien naar voor.

Het trappenhuis aan de westzijde van de noordvleugel is ten opzichte van het hoofdtrappenhuis een stuk kleiner en soberder van opzet. Wel is de zich verbredende plattegrond overgenomen maar met de smalle zijde naar buiten. Hierdoor is de architectuur meer naar binnen gericht. Ondanks de geringe omvang wordt de ruimte door de vensters aan twee zijden als ruim en licht ervaren. De afwerking van treden en de opzet van de spijlen en leuning is identiek aan die in het hoofdtrappenhuis.

Het trappenhuis in de middenvleugel verschilt opvallend van de twee in de noordvleugel doordat het evenwijdig en open aan de gang is geplaatst. De uitvoering van treden en leuning is overeenkomstig de trappen in de noordvleugel.

Een vierde trap tussen de verdiepingen is aanwezig in de korte uitbouw tegen de noordzijde van de oostvleugel. Hier bevinden zich op de begane grond en verdieping ruimten voor de amaneusis. De trap met één bordes is aangebracht tussen de muren. De treden zijn op dezelfde wijze uitgevoerd als elders. Voor de leuning tegen de muren zijn buizen gebruikt, waarbij de ophanghaken er doorheen steken.

Het trappenhuis aan de westzijde van de noordvleugel (L) , in de middenvleugel (M) en de oostvleugel (R).

4.2 Lokalen en nevenruimten

De lokalen hebben een vierkante of rechthoekige plattegrond. Behalve de toegang hebben de meeste vertrekken aan de gangzijde ook een venster. Interieurafwerking is sober met betegelde vensterbanken en een houten lijst boven langs de muren. Plafonds gaan schuil achter later aangebrachte verlaagde plafonds. In enkele ruimten, zoals het tekenlokaal op de tweede verdieping van de noordvleugel, zijn nog vaste kasten aanwezig uit de bouwtijd. Ook in de nevenruimten tussen de lokalen, waar lesmateriaal werd opgeborgen, is dit het geval.

Het tekenlokaal op de tweede verdieping van de noordvleugel (L) en de ruimte tussen de twee zuidelijke lokalen op de verdieping van de middenvleugel (R).

In de noordvleugel zijn grenzend aan de trappenhuizen op elke bouwlaag twee toiletruimte gesitueerd. In de ruimten bevinden zich drie wc's naast elkaar en bergkasten. In de oostvleugel is bij het westelijk einde, naast het trappenhuis in de middenvleugel, op beide niveaus een vergelijkbare toiletgroep. De wc's van de middenvleugel zijn op de verdieping direct aan de gang gesitueerd bij de noordoostvleugel. Op de begane grond zijn deze zowel aan de gang als bij de aula geplaatst.

De toiletgroep op de verdieping van de oostvleugel.

4.3 Voormalige gymzalen³

Zowel de westvleugel als de noordoostvleugel waren van oorsprong ingericht als gymzaal. Met deze functie samenhangende elementen zijn niet meer aanwezig. Bij de westelijke gymzaal blijkt deze functie nog uit de hoogte van de ruimte en de tot op de vloer lopende vensteropeningen in de westgevel. Ook is een nis aanwezig waar toestellen konden worden opgeborgen. Voor de voormalige zaal zijn in het lagere deel van de westvleugel twee voormalige kleedkamers gesitueerd. De zaal is in 1998 opgedeeld in drie lokalen. In de gang ervoor is toen een tussenverdieping gemaakt.

De gymzaal in de noordoostvleugel was in eerste instantie als aula ontworpen. Tijdens de bouw is gekozen voor een dubbelfunctie. Zo is het ijzeren vakwerkspant van de kap ontworpen om er klimtouwen aan op te kunnen hangen en is tegen de oostgevel een podium aanwezig. Voor voorstellingen of wedstrijden kon vanaf een balkon op de verdieping aan de westzijde in de zaal worden gekeken. Het balkon is vermoedelijk rond 2000 tot lokaal omgebouwd. Net als bij de westelijke gymzaal zijn de vensters in de zuidgevel uitgevoerd met doorgangen. Deze leiden naar een bordes langs de oostelijke binnenplaats. Een uitbouw aan de noordzijde van de zaal diende vermoedelijk voor de opslag van toestellen. De kleedruimten aan de westzijde zijn in 1977 verbouwd voor het gebruik van de ruimte als kantine. Thans bevindt de kantine zich in de ruimte onder de gymzaal. De draagconstructie van de houten vloer van de zaal, bestaande uit stalen H-balken met houten liggers er tussen, is hier in het zicht.

Overzicht van de kantine onder de gymzaal in de noordoostvleugel, gezien naar het oosten.

³ Door het gebruik van beide ruimten ten tijde van het bezoek was het niet mogelijk hier goede foto's van te nemen.

4.4 Verwarming kelder

Onder het noordelijk einde van de middenvleugel bevindt zich de stookkelder. De ondergrondse ruimte is zowel van binnenuit als buitenaf toegankelijk. De kelder is verdeeld in twee ruimten, waarvan de noordelijke tweemaal zo hoog is als de zuidelijke. Hier bevinden zich in de zoldering de openingen van drie betonnen silo's waardoor kolen konden worden gestort. De bijbehorende installaties zijn recent vernieuwd. Wel herinneren hier aan nog de verhoogde opstelpunten met geribbelde tegels.

De noordelijke stookkelder, gezien naar het oosten (B) en de onderzijde van een silo met schuifluik om de kolentoevoer te reguleren (O).

5. Waardering

Algemene Historische Waarden (gerelateerd aan maatschappelijke ontwikkelingen)

Het voormalig Marnix van Sint Aldegonde Lyceum is gebouwd in de periode van de wederopbouw (1940-1960). Als gevolg van de oorlogsschade stond Nederland voor de opgaaf om naast het herstellen van de economie voldoende nieuwe woningen, bedrijfsgebouwen en gebouwen voor diverse voorzieningen te realiseren. Met betrekking tot het onderwijs kregen verschillende nieuwe ideeën een kans, wat leidde tot een veranderde opzet van schoolgebouwen ten aanzien van de tot dan toe vaak nog vrij traditionele indeling. In enkele gevallen ontstond hierdoor vernieuwende architectuur. In het geval van het Marnix Lyceum is sprake van een gaaf en goed uitgewerkt voorbeeld van een school waarin juist gezocht is naar oplossingen om vanuit de traditionele vorm nieuwe opvatting te integreren.

Voor de school geldt een hoge algemeen historische waarde.

Ensemble en stedenbouwkundige waarden

Het gebouw is gesitueerd op de grens van twee woonwijken in een evenwijdig aan de Planetenlaan gelegen zone met nog twee andere onderwijsinstellingen. De keuze hiervoor is kenmerkend voor het naoorlogs ideaal om stadsdelen zoveel mogelijk zelfstandig te laten functioneren. Scholen kregen hierbinnen een centrale plaats, liefst bij elkaar in een groen aangelegde ruimte; in dit geval een laan.

De school zelf is een gebouw dat is samengesteld uit meerdere met elkaar verbonden vleugels van verschillende omvang, gelegen rond een tuin en een binnenplaats. De situering van de verschillende bouwdelen geeft uitdrukking aan de toen nieuwe ideeën over licht, open ruimte en de plaats van de verschillende onderwijsprogramma's. Aan de zijde van de Planetenlaan toont het complex zich open en gericht op het zuiden, terwijl aan de zijde van de Queridostraat en Karel Doormanlaan sprake is van een meer gesloten, maar door de verschillende volumes en hoeken levendig front. Het open karakter aan de Planetenlaan wordt nog versterkt door de strak gesloten gevelwand uit dezelfde tijd aan de zuidzijde van de laan. Voor het schoolgebouw geldt een hoge stedenbouwkundige waarde.

Architectuurhistorische waarden

Het gebouw is uitgevoerd in een voor de wederopbouw periode kenmerkende sobere traditionalistische stijl. De toepassing van prefab elementen daarbinnen maakt dat sprake is van zogenaamde 'shake-hands' architectuur. Op een afgewogen manier zijn zowel in het ex- als interieur door het variëren in maat, materiaal en vorm met minimale middelen karakteristieke accenten gerealiseerd die voor een levendig beeld zorgen.

Typologisch betreft gebouw nog een traditionele 'gangenschool'. Eigen daarbinnen is de wijze waarop nieuwe ideeën over onderwijs en schoolbouw een plaats gekregen. Zo is gebruik gemaakt van meerdere vleugels met elk een eigen programma en is rekening gehouden met lichttoetreding van meerdere zijden en oriëntatie van de meeste lokalen op de tuin.

Zowel vanwege de gaafheid van architectuur in hoofdlijnen als op detailniveau en vanwege de wijze waarop nieuwe ideeën over onderwijs in een traditioneel gebouw zijn geïntegreerd, geldt voor de school een hoge architectuurhistorische waarde.

Bouwhistorische waarden

Voor de bouw is gebruik gemaakt van voor de wederopbouw kenmerkende draagconstructies van hout (noordwestelijke gymzaal), beton (trappenhuizen) en holle baksteen vloeren en kappenconstructies van houten en ijzeren vakwerk spanten op spanten met een hangwerk. Daarnaast is er het gebruik van prefab elementen binnen het traditionele bouwen, zoals de gewassen betonnen gevelementen.

Zowel de constructies als het materiaalgebruik zijn voor de wederopbouwperiode algemeen gangbaar en niet zeldzaam. Als gave onderdelen van de oorspronkelijke constructie en architectuur van het gebouw geldt hiervoor een positieve bouwhistorische waarde.

Dit is een uitgave van gemeente Haarlem,
15 juli 2019

Tekst: MW Enderman, bouwhistoricus,
Fotografie: MW Enderman, tenzij anders vermeld,
Ontwerp: gemeente Haarlem,
Drukwerk: gemeente Haarlem

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 14 023

haarlem.nl